

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1— Din.

Kmalu, še te dni!

Nekdaj, некоč in nekje je sredi postnega časa nenadoma umrl starejši mož. Prišli so domači vsi potrli k župniku in med težko žalostjo je vzdihnila žena: „Najhujše je to, ker ni prejel sv. zakramentov! Več let že ni bil pri sv. obhajilu, letos je nameraval iti še pred Veliko nočjo, ga je pa prehitelo!“

In istotam je некоč umrla takoj po Veliki noči žena, ki je velikonočno dolžnost odlašala na gorkejšje dni, ko traja velikonočno sv. obhajilo do nedelje sv. Trojice. Smrt je pa prišla nenadno in brez sv. zakramentov se je uboga žena preselila v večnost.

Ne odlašajmo z velikonočno dolžnostjo! Letos je Velika noč bolj pozno, pa je to jako zapeljivo. Naj opravi vsak, če le mogoče, pred praznikom Vstajenja svojo dolžnost, da prejme sv. obhajilo!

Se pa nekateri izgovarjajo — tudi med nami so — s tem, da nimajo greha. A že več let niso bili pri velikonočnem sv. obhajilu. Saj je že to velik greh, ker velikonočnega sv. obhajila niso prejeli vsako leto.

Včasih so gospodarji govorili: „Kdor pred Veliko nočjo ne prejme sv. obhajila, za takega niso blagoslovljene velikonočne jedi!“ Danes pa marsikdo na velikonočne jedi ne pozabi, opusti pa velikonočno dolžnost. Ne bodimo taki! Kmalu, še te dni se pripravimo za praznik Vstajenja z vstajanjem svoje duše. Prilika za to je v naši župni cerkvi vsak dan.

Kraljevo znamenje, križ stoji . . .

Izredno slovesno smo letos obhajali celodnevno češčenje sv. Reš. Tel. v nedeljo 24. marca. Prejem sv. zakramentov, molitev in petje pred Najsvetejšim, to je bilo glavno opravilo tega dneva. Korak meščana in oddaljenega šentanskega in dolinskega farana je bil ta dan usmerjen le proti župni cerkvi. Ni zastoj vabil vsako uro veliki zvon. Obilna je bila udeležba dopoldne pri svetih mašah in pridigah in prav izredna popoldne,

ko so vodili skupno počesčenje z lepo glasno molitvijo in petjem številni otroci. Nepozaben pa pač ostane vsem lep zaključek tega dneva.

V pripravah na letošnji evharistični kongres smo. V opomin postavljajo po slovenskih župnijah spominske evharistične križe. Znamenje našega odrešenja naj nas spominja na veliko evharistično slavlje. Kdaj bi mogli v Tržiču najti lepši dan za postavitev takega spominskega križa kot ravno dan celodnevnega češčenja sv. R. T.? In kje more biti v Tržiču tak opomin bolj viden kot na prijaznem griču sv. Jožefa? Kar posrečeno je bilo, da je čakal ravno na večer celodnevnega češčenja čez osem metrov visok, lepo okrašen in osvetljen križ blagoslovitve, ki bo odslej opozarjal tržiško župnijo na evharistično slovesnost v Ljubljani.

Po evharističnem govoru, ki ga je imel ob 1/26. uri g. župnik Karel Šparhagl iz Loma in po slovesnih litanijah in zahvalnici, smo izpraznili cerkev, da smo potem napravili v njej takoj obisk za svetoletne odpustke. Zgrnili so se okoli glavnega oltarja z razsvetljeno sliko farne patrone, ki je naslednji dan obhajala svoj god, sami moški; v kapelicah so bili natrpani otroci; v ladiji in zunaj cerkve so pa pozdravljale svojo zavetnico naše matere in dekleta. Petje pesmi „Angelovo češčenje“ s katerim smo vsi pozdravljali našo farno patrono, je bilo posebno na predvečer njenega godu izredno pomembno in je vse kar presunilo.

Ko so bile opravljene predpisane molitve v župni cerkvi, se je razvila dolga procesija z lučkami preko glavnega trga na grič sv. Jožefa. V temnem in mirnem večeru so preštevilne lučke v jako dolgem sprevodu izražale našo vero in ljubezen do sv. Evharistije in do Križanega. Izobraženec in preprost delavec s kmetom ob svoji strani, vse je glasno molilo in se oziralo na razsvetljen križ na griču, okoli katerega je postajal venec lučk vedno večji. Zvonili so zvonovi vseh treh cerkva v mirno, temno noč.

Veliko premajhna je bila seveda cerkev sv. Jožefa, da bi mogla objeti vse udeležence. Zato so molili duhovniki za sveto-

letni odpustek v cerkvi in obenem na pragu cerkve, da so mogli vsi verniki slediti posameznim obiskom oltarjev.

Z gorečimi svečkami v rokah smo se končno zbrali pred spominskim križem, ki je bil med grobno tišino slovesno blagoslovljen. Po nagovoru domačega župnika in po ljudskem petju pesmi „Kraljevo znamenje križ stoji“ je bila lepa slovesnost zaključena ob 1/29. uri zvečer. Dolgo je trajalo, pa iz obrazov vseh udeležencev je sijalo veselje in zadovoljnost.

Na dva griča naj se te tedne in mesece pred evharističnim kongresom ozirajo tržiški župljani. Na grič, kjer v farni cerkvi kraljuje v tabernaklju Jezus in na grič sv. Jožefa, kjer stoji visoko znamenje našega odrešenja!

Zakrajšek Viktor:

Veseli dogodek.

V vsaki krščanski družini je rojstvo otroka vesel dogodek, pa naj bo to prvi ali deseti otrok. V krajih pa, kjer je ena katoliška župnija večja kot škofija, je tak vesel dogodek v družini združen večkrat z veliko skrbjo: kdo, kdaj in kje bo krstil dete. Tudi janjevska župnija, kamor od decembra meseca redno zahajam pomagat, je obsežna; poleg skoro vsega Kosovega polja s Prištino vred spada k nji tudi nekaj srezov Moravske banovine.

V Podujevskem srezu severno od Prištine se je v neki vasi 40 km od Prištine prav na Novega leta dan v katoliški družini rodilo tretje dete. Srečni oče je pisal takoj župnemu uradu v Janjevo z vprašanjem, kdaj bi mogel kdo priti dete krstit, ker je v zimi predalet voziti dete v Janjevo (ca 60 kilometrov). Odgovoril sem, da bom prišel ob koncu januarja. Račune pa mi je hotel prekrižati sneg, ki je naletaval na vse načine in delal velike zamete. Poštni avtomobil Priština-Podujevo je odpovedal. Vprašam po telefonu, ali naj čakam lepšega vremena. „Pridite čim prej in kakor morete,“ se je glasil odgovor.

Na predvečer določenega dne sem se odpeljal iz Kos. Mitrovice v Prištino, kjer me je čakal neki znanec, ki mi je za drugo jutro že preskrbel voznika. Pri tem znancu sem tudi prenočil, a zjutraj sva sedla v „fijaker“ na saneh — kočijo snamejo iz koles in jo postavijo na sani. Kočijaž naju je dobro pokrtil in šlo je. Hvala Bogu, da ni bilo premrzlo — še celo lep dan se je naredil. Med potjo smo se enkrat malo pogreli in šele proti poldnevu smo se bližali na-

značenemu kraju. Malo pred vasjo smo srečali očeta-orožnika, ki je odhajal v podoficirsko šolo. Ko me je zagledal, ni vedel, kaj bi napravil. Dolžnost ga je klicala od doma, družinski oziri so ga vlele nazaj. — „Nazaj grem,“ se je odločil, „mi bodo že spregledali, so pač nepredvidene razmere.“ Seveda sva šla oba na stanico k telefonu in prosila komandira čete v Podujevu, da mu dovoli, da šele zvečer pride v četo. Hvala Bogu, tu sva srečno dobila dovoljenje in pomirila s tem preplašenega komandira stanice.

Pohiteti je bilo treba, da sem opravil še sv. mašo in tudi za sv. spoved so me že čakali. Čas je tekel naprej in ko sem pričel s sv. mašo, je bila na uri že ena. Ker smo bili v topli sobi, to še ni bilo najhujše. Po sv. maši sem krstil malo dete, nakar smo seveda malo proslavili ta veseli in tudi izvanredni dogodek, zakaj v tem kraju niso pomnili katoliškega duhovnika in sv. maše. Seveda, se je bilo treba kmalu odpraviti, meni nazaj proti Prištini, a srečnemu očetu po službeni dolžnosti.

Ob 10. uri zvečer sem prišel v Prištino, kjer me je čakal še precejšnji del brevirja in počitek.

Viktor Kragl:

Bivšemu tržiškemu župniku † Fr. Sal. Špendal-u v spomin!

(Nadaljevanje.)

Dne 7. febr. 1897 je oznanil: „Ker se je število udov bratovščine sv. Reš. Telesa pomnožilo in je večini udov te bratovščine po volji, da bi se opravljala skupna ura molitve v počestitve sv. R. T., se bo od danes naprej vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik ta ura opravljala skupno v cerkvi od 5. do 6. ure zvečer po načinu, kakor je to upeljano v ljubljanski škofijski cerkvi. Udeleženci ste prošeni, da se pri tej pobožnosti vedete dostojno in pobožno.“ Dne 25. jun. 1899 pa naznanja: „Želja škofova je, da bi jih še veliko pristopilo k bratovščini sv. R. T. in so tudi dovolili, da se sme ob uri skupne molitve izpostaviti presv. Reš. Telo. Za zdaj se bo torej tudi v Trziču vsako prvo nedeljo v mesecu ob uri molitve od 5. do 6. ure zv. izpostavljalo presveto Reš. Telo.“ — Ko se je imelo 24. marca 1905 v Trziču prvokrat vršiti celodnevno čestitve presv. Reš. Telesa je † Špendal porazdelil kot častivce Najsvetejšega v dopoldanskih urah le moške po posameznih soseskah, za

popoldanske ure pa ženstvo in zaprosil: „Glejte, da za posamezne ure odločeni pridede v obilnem številu; to vsem bodi v ponos, da vas bo vedno veliko!“ — K 40 urni pobožnosti v čast sv. R. T. o postu je vsako leto pristrčno vabil in priporočal obilen prejem svetih zakramentov ob pustnih dneh; oznanilo je med drugim pristavil še to-le opazko: „Ne mislite te dni preveč na to, kar je nasprotno pustni pobožnosti, katero je svoje dni ustanovil ali štiftal odlični in imovit trziški gospod! Ali bote mar mlajši nasproti ravnali starim?!“

Poleg češčenja presv. Reš. Telesa pa je f. Špendal močno prizadeval med svojimi farani gojiti tudi češčenje Matere božje in sv. Jožefa. S pomočjo g. Gassnerja je oskrbel k oltarju sv. Florijana prelepo podobo Marije Vedne pomoči; o češčenju Marije Vedne pomoči je oskrbel v obliki molitvenika natančen opis te pobožnosti v slovenskem jeziku in ta molitvenik je bil v stotinah izvodov razširjen med tržičane. — Vsako leto je v mesecu majniku oskrbel v župni cerkvi šmarnično pobožnost s slovesnejšo sv. mašo, s šmarničnim berilom, z litanijami M. B. in z blagoslovom z Najsvetejšim. Nedostojno obnašanje mladine med večerno oskrbo šmarnic ga je prisililo, da je za nekaj let preložil šmarnično pobožnost k jutranji cerkveni službi božji; vršile so se pa „Šmarnice“ za časa Špendalovega župnikovanja v trziški župni cerkvi vsako leto in sicer kar se je dalo slovesno. (Dalje prihodnjič.)

To in ono.

Zbirke za evharistični kongres so se vršile v vseh župnijah na različne načine. V Trziču smo napravili to enostavno in zelo uspešno. V nedeljo 17. marca je bilo dopoldne pri vseh treh sv. mašah darovanje za odrasle, ki je prineslo Din 4078.—, popoldne je bilo pa darovanje samo za otroke, ki so darovali Din 595.—. Udeležba pri darovanju je bila res izredna. K darovanjem 17. marca so bile dodane še zbirke v župnem uradu v znesku Din 877.— in odposlanih je bilo potem Din 5.550.—. Že meseca decembra 1934 je bil odposlan tudi dar Mohorjanov v znesku Din 200.—. Vsem darovalcem naj plača evharistični Kralj.

Že od leta 1877 je naročnica mohorjevih knjig ga. Ivana Vidmar, trgovka v Trziču. Zapisal jo je v družbo že njen pokojni g. oče in hrani tudi še sprejemno podobico. Podobne vztrajnosti bi bilo želeli marsikomu! Še prve dni aprila je mogoče

obnoviti naročnino za družbo sv. Mohorja v župni pisarni. Stari naročniki naj vstrajajo, novi naj se javijo!

Molitveno uro v čast presv. R. T. bomo odslej prve nedelje molili iz molitvene knjižice „Večno življenje“ ali „Pri Jezusu“. To pa zato, ker je knjig „Večna molitev“ vedno manj in ker bodo na ta način lahko molili tudi vsi otroci. Poseben odtis te molitvene ure je v majhni knjižici na razpolago vedno pred molitveno uro na stranskem oltarju sv. Jurija. Kdor ga želi vzeti kar s seboj, naj spusti v puščico poleg Din 1. Med to molitveno uro bodo tudi uvrščene pesmi, katere naj poje vsa cerkev. Na dan celodnevne češčenja smo s tem načinom molitvene ure pričeli, pa je bilo jako lepo.

Bolnike in onemogle bomo obiskali na domovih v cvetnem tednu. V Dolini 9., pri Sveti Ani 10. in v Trziču ter Bistrici 11. aprila. V Dolini in pri Sveti Ani bo istočasno sv. spoved in sv. obhajilo, po Trziču in Bistrici bomo pa spovedovali že prejšnje popoldne. Svojci naj bolnike javijo do 7. aprila.

Stensko sliko velikega škofa Barage, ki je svetniški sin slovenske matere, je izdalo Misijonišče v Grobljah pri Domžalah. Stane Din 10.—, na boljšem papirju pa Din 15.—. Naročitev bodi priporočena.

Oznanila za april.

5. **Prvi petek v mesecu.** Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župni cerkvi od osmih do devetih skupna molitev svete ure.

7. **Tiha nedelja in prva nedelja v mesecu.** Pri šesti sv. maši je skupno sv. obhajilo mož in fantov. Običajnim ljubiteljem prve nedelje naj se pridružio še drugi moški za velikonočno dolžnost!

12. **Spomin Marije sedem žalosti.** Zjutraj ob pol šestih je govor, potem pa skupno sv. obhajilo za Marijino družbo žena. Ob šestih je orglana sv. maša za žive in mrtve članice Marijine družbe žena. Spovedovanje bo že tudi prejšnji večer.

14. **Cvetna nedelja.** Pri vseh sv. mašah se bere pasijon po evangelistu Mateju. Ob tričetrt na 10 je slovesen blagoslov oljk in zelenja ter procesija okoli cerkve.

16. **Veliki torek.** Med sv. mašo se bere popis Jezusovega trpljenja po evangeliju sv. Luke.

17. **Velika sreda.** Med sv. mašo se bere pasijon po evangeliju sv. Marka. Popoldne ob štirih so pete jutranjice.

18. **Veliki četrtek.** Ta dan je spomin zadnje večerje, postavitve zakramenta sv. Reš. Telesa, Jezusovega krvavega potu na Oljski gori in Judovega izdajstva. V spomin na postavitve sv. maše je ta dan samo ena sv. maša. Sv. obhajilo se deli prvič ob pol 6. uri zjutraj. Ob 9. uri je slovesna sv. maša. Pri gloriји zapoje orgle in zvonovi, ki potem do velike sobote utihnejo v spomin na Jezusovo trpljenje. Med slovesno

sv. maša se bo zadnjič delilo sv. obhajilo, h katerem pristopite v obilnem številu. Po sv. maši se prenese sv. Rešnje Telo v kapelico (spomin Jezusove poti na Oljsko goro). Po kratkih molitvah v kapelici se prične razkrivanje oltarjev, kar nas spominja, da so Jezusa ob smrti oropali oblačil in da so jih vojaki med seboj razdelili. Popoldne ob 4 pete jutranjice. Zvečer ima v kapelici uro molitve dekliška Marijina družba od 7. do 8. ure (sveta ura), ženska Marijina družba pa od 8. do 9. (23. ura).

19. Veliki petek, spomin smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ob 6. uri zjutraj križev pot; ob 8. uri se prične sv. opravilo. Najprvo tiho žalovanje nad grehi sveta, ki so zakrivali Jezusovo smrt (mašnik leži pred oltarjem), nato branje iz stare zaveze (o velikonočnem jagnjetu) in popis Jezusovega trpljenja po sv. Janezu. Potem molitve za vse ljudi celega sveta, odkrivanje in češčenje sv. križa, potem mašne molitve velikega petka, nakar se prenese sveto Rešnje Telo v božji grob. Popoldne ob 4. uri pete jutranjice. Zvečer ob tričetrt na osem (7:45) je postna pridiga in petje žalostnik cerkvenega pevskega zbora.

20. Velika sobota. Ob 7. uri zjutraj je blagoslov ognja, od katerega se potem prižgo tudi luči v cerkvi, blagoslov velikonočne sveče, branje prerokb iz starega zakona, blagoslov krstne vode in nato slovesna sveta maša med katero pri glorijski zapoje orgle in zvonovi. Vsi obredi velike sobote so se včasih opravljali ponoči od sobote na nedeljo. Sveto obhajilo se deli na veliko soboto samo med sv. mašo.

Vsak post preneha na veliko soboto popoldne. **Blagoslov velikonočnih jedil**, se vrši na veliko soboto popoldne na Bistrici, po Dolini in pri Sveti Ani, kakor tudi v vmesnih krajih, po običajnem redu. Za bistriško sosesko se bo delil blagoslov na dveh mestih: najprvo ob 1. uri popoldne pri Koširju poleg kolodvora in potem pri Aljančiču na Bistrici. V župni cerkvi bo blagoslov jedil točno ob 2., pri sv. Andreju pa ob pol 3 popoldne.

Slovesno vstajenje in procesija se vrši po slovesnih jutranjicah, ki se prične ob tričetrt na pet popoldne. Procesija se vrši po običajnem redu. Oni, ki vršijo pri procesijah kakšno častno službo, naj blagovolijo biti točno na mestu. Med procesijo naj bodo trgovine in izložbe zaprte. Olikan človek ne bo med procesijo postajal na trgu.

21. Velika noč. Ob šestih je sv. maša z dvema blagoslovoma in pred Najsvetejšim, ob osmih je blagoslov na koncu sv. maše, ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti in dvema blagoslovoma. Popoldne ob treh so slovesne pete litanijske Matere božje.

22. Velikonočni pondeljek, nezapovedan praznik. Službe božje so kakor ob nedeljah.

23. Velikonočni torek. Ob šestih je orglana farna sv. maša, ob desetih je sv. maša v cerkvi sv. Jožefa na griču.

24. Sv. Jurij. Ob šestih je v župni cerkvi orglana sv. maša pri oltarju sv. Jurija. Ob desetih je sveta maša pri sv. Juriju nad Bistrico za sosesko z darovanjem za cerkev.

25. Sv. Marko. Ob šestih je v župni cerkvi orglana sv. maša. Ob sedmih gre iz župne cerkve preko trga prošnja procesija v cerkev sv. Jožefa, kjer je sv. maša s pridigo. Po sv. maši se vrne procesija po krajši poti nazaj v župno cerkev.

28. Bela nedelja. Službe božje so v župni cerkvi v navadnem redu. Pri vseh treh sv. mašah je

letno darovanje za oba gg. kaplana. Ob desetih je tudi sv. maša s pridigo pri sv. Juriju na Bistrici za sosesko in z darovanjem za cerkev.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 7., vesoljna odveza 14., 21.

Dekliška Marijina družba: shod 14., skupno sv. obhajilo 28.

Marijina družba za žene: shod in skupno sv. obhajilo 12.

Oba Marijina vrtca: shodi po oznanilu.

Mladinska pobožnost: 14. popoldne z nagovorom in ljudskim petjem otrok.

Velikonočna sv. spoved za vse šole bo obvezna in bo označena v cerkvenem oznanilu in po šolah.

Župnijska kronika za februar 1935.

Februarja v naši župniji rojenih: 3.

Februarja v naši župniji poročenih:

- Seršen Miroslav**, žandarmerijski podnarednik, Ljubljana, žandarmerijska šola in **Janc Marija**, zasebnica, Bistrica 7, poročena 12. februarja.
- Kališnik Franc**, posestnik, Sveta Ana 52 in **Meglič Marija**, hči posestnice, Sveta Ana 27, poročena 16. februarja.
- Foršek Ivan**, trgovski potnik, Zagreb, Maksimirska ulica 37 in **Julijana vdova Koželj**, rojena **Jeglič**, trgovka in posestnica, Tržič, Glavni trg 11, poročena 24. februarja na Bledu.

Februarja v Tržiču pokopani:

- Kavar Matevž**, hišni posestnik in kolar, rojen pri Sveti Ani 23. 9. 1860, poročen 22. 11. 1896, umrl pri Sveti Ani 105, dne 5. februarja.
- Meglič Franciška**, samska zasebnica, rojena pri Sveti Ani 28. 3. 1850, umrla v Tržiču na Blekah 9, dne 8. februarja.
- Stibilj Luka**, ključavničar v predilnici, rojen 23. 10. 1898 v Šenčurju, poročen 30. 9. 1928, umrl v Tržiču v predilnici 10. februarja.
- Lombar Franciška**, samska zasebnica, rojena v Dolini 25. 10. 1871, umrla v Dolini 106, dne 12. februarja.
- Japelj Stanislava**, hči čevljarskega pomočnika, rojena v Tržiču 7. 11. 1833, umrla v Tržiču, Blejska cesta 9, dne 13. februarja.
- Koprivc Valentin**, sin služkinje, rojen v Tržiču 14. 2. 1935, umrl v Tržiču, Ljubljanska c. 22a, dne 15. februarja.
- Mežek Andrej**, bivši čevljarski pomočnik - vdovec, rojen v Radovljici 15. 11. 1850, poročen 21. 7. 1878, umrl v Tržiču, Ljubeljska cesta 18, 19. februarja.
- Premrou Rihard**, bančni prokurist v pokoju, rojen v Trstu 5. 9. 1879, poročen 8. 11. 1902, umrl v Tržiču, Glavni trg 14, dne 20. februarja, pokopan v Ljubljani.
- Kovčič Ana**, samska zasebnica, rojena pri Sveti Ani 5. 8. 1858, umrla v Tržiču, Fužinska ulica 3, dne 21. februarja.

Februarska poročila od drugod:

- Kralj Josip**, rojen v Tržiču 157, dne 18. 3. 1897, se je poročil drugič na Bizeljskem dne 7. 2. 1935 s **Šekoranja Antonijo**.